

ΠΛΥΤΡΑ

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Το όνομα

Πλύσιμο σε γλυφάδες της Πλύτρας.
Η παραπάνω σκηνή επεξηγεί και
το αρχικό όνομα της Πλύτρας,
«Πλύστρα» μετέπειτα «Πλύτρα».

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

«Θαλάσσιο οικοσύστημα ...δίπλα στα απομεινάρια μιας βυθισμένης πολιτείας»

Η Πλύτρα είναι ένας γραφικός παραδοσιακός οικισμός με 170 κατοίκους, ο οποίος υπάγεται στο δήμο Ασωπού και βρίσκεται σε απόσταση 4χλμ. από τα Παπαδιάνικα, την έδρα του Δήμου Ασωπού. Διαθέτει πολλές παραλίες με ξεχωριστή την Παχιά Άμμο μια πανέμορφη αμμουδιά, η οποία έχει το χαρακτηρισμό της " Γαλάζιας Σημαίας " για τα καθαρά νερά της. Έχει κεντρικό λιμάνι που κάθε καλοκαίρι φιλοξενεί, εκτός από τα ψαροκάικα, και πολλά μικρά σκάφη αναψυχής. Στην αριστερή πλευρά του λιμανιού εκτείνεται μια περιοχή με λείψανα κτισμάτων ρωμαϊκής εποχής. Απέναντι από την Πλύτρα, πριν από το ακρωτήριο Ξυλί, βρίσκεται ο οικισμός Καραβοστάσι με ξεχωριστά πέτρινα παραδοσιακά οικήματα.

Δημοτική Ενότητα Ασωπού

Το λιμάνι της Πλύτρας

Ο αρχαιολογικός χώρος

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο αρχαιολογικός χώρος

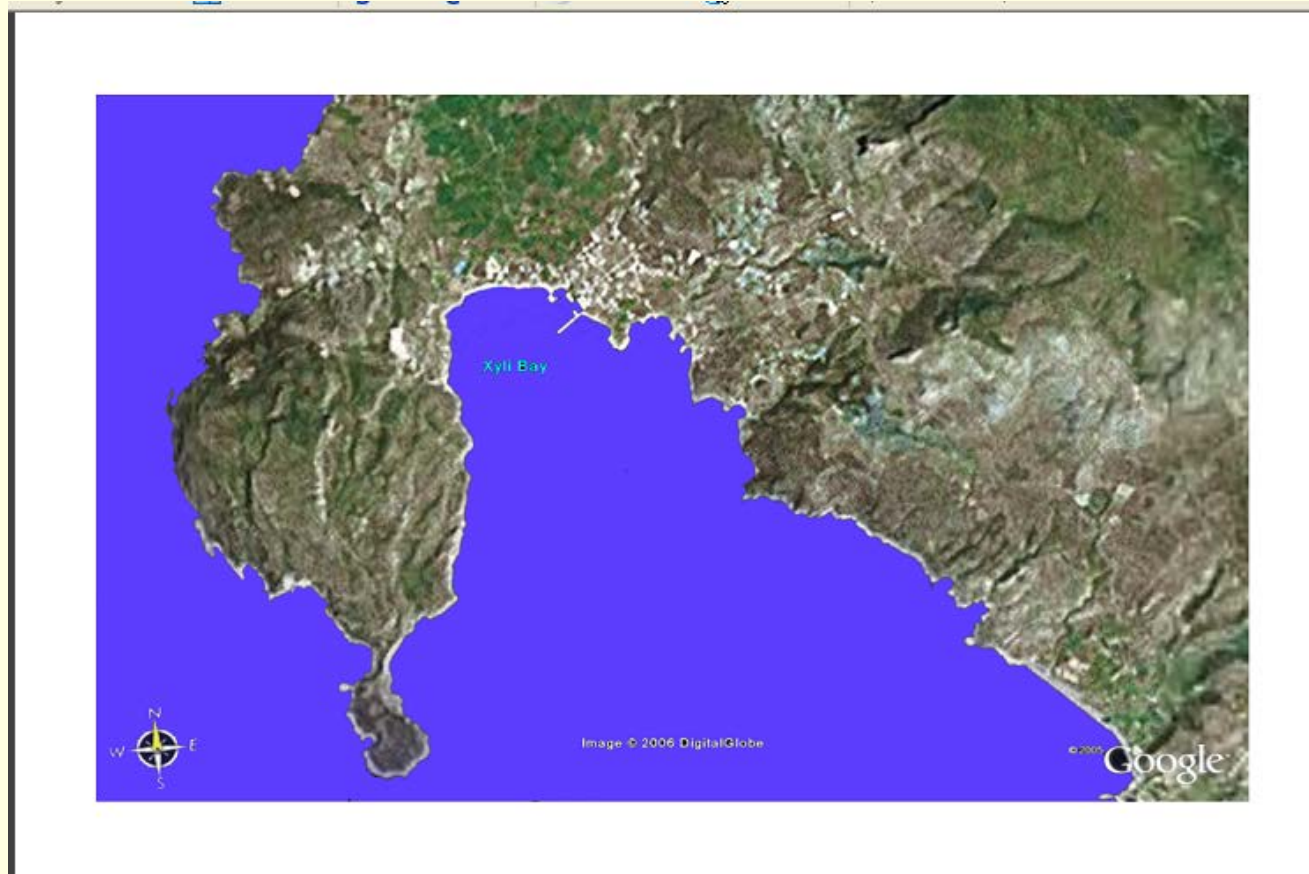
ΚΙΤΕ ΜΟΛΛΩΝ

Ο όρμος της Πλύτρας

Η Πλύτρα είναι κτισμένη στη βόρεια ακτή ενός όρμου, που ονομάζεται όρμος της Πλύτρας ή Όρμος Ξυλής. Αντικρινά της Πλύτρας είναι το μικρό ακρωτήριο Ξυλί, το οποίο αναφέρεται από το Στράβωνα και τον Πausανία, ως καταφύγιο του Πλούτου. Πλούτο που έθιγαν και έκρυβαν τότε οι πειρατές και οι θαλασσοπόροι. Αυτά λέει η παράδοση. Ακόμα και σήμερα ακούγεται ότι κάποιοι ψάχνουν να βρουν τους θησαυρούς.

Το ακρωτήριο Ξυλί

Ο όρμος της Πλύτρας

Ο όρμος Ευλής ή όρμος της Πλύτρας

Περπατώντας στο εσωτερικό του κολπίσκου από το Ξυλί και φτάνουμε στο Καραβοστάσι. Το όνομά του το πήρε από το άραγμα των ~~καραβιών. Ήτανε μέρος απάνεμο και το βάθος της θάλασσας,~~ άρχιζε από την παραλία και έτσι τα καράβια (καράβια βέβαια με πανιά), έδεναν σε κάβους που είχαν φτιάξει μέσα στα βράχια.

Στη συνέχεια αρχίζει η μικρή αμμουδιά στο Καραβοστάσι.

Μετά από αυτήν εκτείνεται η μεγάλη παραλία της Πλύτρας με τις αμμοθίνες στο πίσω μέρος.

Εκεί φυτρώνουν οι ωραίοι κρίνοι ,που κοιμούνται το χειμώνα και ανθίζουν το καλοκαίρι. Οι παλιοί τους ονομάζουν «Τα κρινάκια της Παναγίας ή τα κρινάκια της θάλασσας».

Εδώ η πλατιά αμμουδιά συνεχίζεται μέσα στη θάλασσα σε πολύ μικρό βάθος, έτσι ώστε είναι ιδανική για κολύμπι για τα μικρά παιδιά. Η θάλασσα διάφανη με καταγάλανα νερά και απέναντι ο ανοιχτός ορίζοντας.

Η αμμουδιά αυτή ήταν τόπος αναπαραγωγής της χελώνας «καρέτα-καρέτα». Σήμερα με την τουριστική αξιοποίηση της περιοχής πολύ λίγες χελώνες την επισκέπτονται.

Άποψη της Πλύτρας από το Καραβοστάσι

Παραλία στο Καραβοστάσι

Η Παχιά Άμμος

Η μεγάλη παραλία της Πλύτρας

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Αμμοθίνες

Αμμοθίνες

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Τα κρινάκια της Παναγίας ή κρινάκια της θάλασσας

Τα κρινάκια - Οι σπόροι

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Η Παχιά Άμμος

Η μεγάλη παραλία της Πλύτρας

Στη συνέχεια σε ένα τμήμα της παραλίας γίνεται βραχώδες και αμέσως μετά έχουμε άλλη μια μικρή παραλία με άμμο.

Ακολουθεί ένα μικρό τριγωνικό τμήμα γης που μπαίνει στη θάλασσα, όπου βρίσκονται κτισμένα μερικά σπίτια. Από μακριά φαίνονται σαν να είναι κτισμένα μέσα στη θάλασσα.

Εκεί, στο χώρο αυτό, βρίσκεται το μικρό λιμανάκι της Πλύτρας, όπου αράζουν πολλές ψαρόβαρκες.

Σπίτια κτισμένα σχεδόν μέσα στη θάλασσα

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Σπίτια κτισμένα σχεδόν μέσα στη θάλασσα

Από την Πλύτρα το Ακρωτήριο Ευλί και το Καραβοστάσι

Στο βόρειο τμήμα του όρμου της Πλύτρας είναι κτισμένος ο κύριος οικισμός .

Στη συνέχεια παραλιακά φτάνουμε στο Λιμενοβραχίονα, το σημερινό λιμάνι, το οποίο ολοκληρώθηκε το 1935 με ένα εξαιρετικό έργο για την εποχή. Είναι κτισμένο με πέτρες που έφεραν από την πλαγιά του βουνού προς το Ξυλί.

Ο λιμενοβραχίονας

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Το λιμάνι

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Μετά το Λιμάνι στην παραλιακή ακτή αρχίζει ο αρχαιολογικός χώρος.

Η παραλία με βράχια με (βαθύ) κόκκινο χρώμα και διάσπαρτη από όστρακα, σπασμένα κεραμίδια και κεραμικά από τα ερείπια της αρχαίας πολιτείας.

Κάποια κτίσματα υπάρχουν κατά μήκος της ακτής.

Η υπόλοιπη πολιτεία είναι βυθισμένη ως 7 μέτρα στη θάλασσα που εκτείνεται μπροστά τους. Σε αυτόν το χώρο δεν έχουν γίνει συστηματικές ανασκαφές και είναι εκτεθειμένος σε τυχαίους ερευνητές και βατραχανθρώπους. Κάθε τόσο τα κύματα βγάζουν στην ακτή παλιά νομίσματα και θραύσματα αγγείων.

Ο αρχαιολογικός χώρος

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο αρχαιολογικός χώρος

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Ο αρχαιολογικός χώρος

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο αρχαιολογικός χώρος

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Ο οικισμός της Πλύτρας

Το όνομα

Ο οικισμός της Πλύτρας δεν χτίστηκε τυχαία εκτός από μερικά σπίτια που προϋπήρχαν στην παραλία. Η Πλύτρα είναι από τους ελάχιστους οικισμούς στην Ελλάδα, ο οποίος χτίστηκε με βάση πολεοδομικό σχέδιο.

Ο ονομαστός αρχιτέκτων-πολεοδόμος Κλεάνθης Σταμάτης, ο οποίος είχε κληθεί από τη Γερμανία από τον Καποδίστρια, συνέταξε το σχέδιο της πρωτεύουσας των Αθηνών. Μέρος όμως του σχεδίου αυτού πραγματοποιήθηκε, επειδή κρίθηκε πολυδάπανο, όπως η Λεωφόρος Αμαλίας, Βασιλίσσης Σοφίας, Σταδίου, Πανεπιστημίου και Πλατεία Συντάγματος. Τα χρόνια εκείνα οι Σπαρτιάτες κάλεσαν τον Κλεάνθη να φτιάξει το πολεοδομικό σχέδιο της Σπάρτης, όπως και έγινε.

Στα χρόνια της παραμονής του στη Σπάρτη, ο Κλεάνθης ζήτησε να γνωρίσει τα παράλια του Λακωνικού Κόλπου και έτσι έφτασε και στην Πλύτρα. Εκεί ενθουσιάστηκε με το περιβάλλον και προσφέρθηκε να φτιάξει το σχέδιο της Πλύτρας. Ίσως οραματίστηκε μια καινούρια πολιτεία δίπλα στα χαλάσματα της αρχαίας που υπήρχε εκεί.

Έτσι λοιπόν, εκτός από τα λίγα σπιτάκια που υπήρχαν εκεί την εποχή της ίδρυσης του ελληνικού κράτους, η περιοχή ρυμοτομήθηκε και έτσι παρουσιάζει σήμερα τους φαρδείς δρόμους και τα μεγάλα οικοδομικά τετράγωνα.

Ο οικισμός της Πλύτρας

Ο οικισμός της Πλύτρας

Από τις αρχές του 20ου αιώνα ο οικισμός αναπτύσσεται, διότι από το λιμάνι αυτό διεξάγεται το εμπόριο των ξηρών σύκων, που καλλιεργούνταν σε όλο τον κάμπο του Ασωπού και των Μολάων.

Κτίζονται μεγάλα κτίρια, οι συκαποθήκες και κατασκευάζεται ο μεγάλος λιμενοβραχίονας. Το λιμάνι αυτό γνώρισε μεγάλες δόξες, όταν το σύκο αποτελούσε βασικό στοιχείο του διαμετακομιστικού εμπορίου.

Εκεί έρχονταν τα μεγάλα καράβια, με τις ξένες σημαίες που μετέφεραν το χρυσό αποξηραμένο καρπό της περιοχής σε μακρινούς προορισμούς, όπως στο λιμάνι της Βομβάης στην Ινδία και στη Βόρεια Αμερική.

Στο τέλος του Αυγούστου και το Σεπτέμβριο υπήρχε μεγάλη δραστηριότητα στο χώρο της Πλύτρας. Ένα πολύβουο πλήθος από μεταφορείς σύκων, εργάτριες στις αποθήκες, εμπόρους, βαρκάρηδες και άλλους.

Η επεξεργασία των σύκων

- Τα σύκα αφού είχαν αποξηρανθεί στις «λιάστρες», όπως λέγονται, στις αυλές των σπιτιών μεταφέρονταν από τα γύρω χωριά με κάρα και γαϊδουράκια, στις μεγάλες συκαποθήκες της Πλύτρας.
- Εκεί πολλές γυναίκες από τα γύρω χωριά δούλευαν στο μπούρλιασμα των σύκων (είναι το πέραςμα των σύκων σε μικρό σουβλί έτσι ώστε να είναι περασμένα σε μια κλωστή από βούρλο). Τα εργατικά χέρια ήταν πάνω από 300.
- Στο τελωνείο της Πλύτρας, το οποίο λειτουργούσε ως λιμεναρχείο, έρχονταν οι έμποροι για τις διαπραγματεύσεις και τις συναλλαγές. Γινόταν εξαγωγή πολλών τόνων σύκων.

Το εμπόριο των σύκων

Τα μεγάλα βαπτόρια δεν μπορούσαν να προσεγγίσουν στην ακτή και έτσι όλη η μεταφορά γινόταν με βάρκες. Οι βάρκες πλησίαζαν στο καράβι και μεταφόρτωναν το εμπόρευμα.

Η πολύ σημαντική αυτή δραστηριότητα της περιοχής, το εμπόριο του σύκου μέσω του λιμανιού της Πλύτρας διήρκεσε μέχρι τη δεκαετία του 60.

Βέβαια όλο αυτό το διάστημα η Πλύτρα ήταν τόπος αλιείας για την ευρύτερη περιοχή.

Το σύκο,
ο χρυσός καρπός της περιοχής

Η καλλιέργεια της συκιάς

Οι παλιές αποθήκες των σύκων

Οι παλιές αποθήκες των σύκων

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Οι παλιές αποθήκες των σύκων

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Η καλλιέργεια της συκιάς

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ξερά σύκα έτοιμα για τη συλλογή

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Η «λιάστρα»

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Το διάλεγμα των σύκων

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Οι παλιές αποθήκες των σύκων

Οι βαρκάρηδες - μεταφορείς

Το λιμάνι της Πλύτρας
σε κάρτα εποχής.

Η Συκική της Πλύτρας

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Η σημερινή Συκική όλης της περιοχής κάμπου Μολάων - Ασωπού

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Το σύκο, ο χρυσός καρπός της περιοχής

Όταν πέφτουν τα φύλλα...

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Την τελευταία 30ετία οπότε και εξέλιπε το εμπόριο του σύκου από το λιμάνι, οι κάτοικοι της Πλύτρας και όχι μόνον, έχουν δραστηριοποιηθεί στον τομέα του τουρισμού. Έχουν κτισθεί πολλά ξενοδοχειακά καταλύματα και παρουσιάζει μεγάλη κίνηση κατά τους θερινούς μήνες. Προσφέρεται για ήρεμες διακοπές.

Η «χρυσή αμμουδιά» το καλοκαίρι

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ιστορικά στοιχεία - Αρχαιότητα

- **Ο Αρχαίος Ασωπός**
- **και η Αρχαία Κυπαρισσία**
- Πρόκειται για δυο πόλεις που αναπτύχθηκαν στο μυχό του Λακωνικού κόλπου στην ευρύτερη περιοχή της σημερινής Πλύτρας κατά τη διάρκεια της κλασικής περιόδου.
- Οι κάτοικοί τους ήταν ένα κράμα Δωριέων και παλαιών κατοίκων. Εθεωρούντο περίοικοι και δεν είχαν πλήρη ισοτιμία με τους Σπαρτιάτες, παρόλο που ήταν ελεύθεροι πολίτες.
- Ασχολούνταν κυρίως με τη βιοτεχνία, το εμπόριο, τις τέχνες και την επεξεργασία πορφύρας, που υπάρχει πλούσια στο Λακωνικό κόλπο . Είχαν λοιπόν αρκετά σημαντική οικονομική ανάπτυξη.
- Θεωρούσαν πρόγονό τους τον Ηρακλή και τον λάτρευαν και τον τιμούσαν (τον απεικόνιζαν στα νομίσματά τους και είχαν κτίσει προς τιμήν του ιερά (όπως αυτό που εν μέρει σώζεται στις Κόκκινες)
- .

Ιστορικά στοιχεία - Αρχαιότητα

- Μεγάλη ακμή γνώρισαν κατά τη διάρκεια των Ρωμαϊκών χρόνων. Οι Ρωμαίοι Αυτοκράτορες, επειδή πιθανόν ήθελαν να υποβαθμίσουν την πόλη της Σπάρτης, έδωσαν πολλά δικαιώματα στις άλλες πόλεις της Λακωνίας.
- Είχαν δικούς τους Άρχοντες και Βουλή, ενώ τα θρησκευτικά και οικονομικά προνόμια που τους παραχωρήθηκαν οδήγησαν τις δυο αυτές πόλεις σε ακμή, μεγάλη αύξηση του πληθυσμού και ανάπτυξη του εμπορίου, όπως μαρτυρεί η ύπαρξη του αρχαίου λιμενοβραχίονα.
- Την περίοδο αυτή δέχτηκαν 2 σημαντικούς επισκέπτες στο γεωγράφο Στράβωνα (το 7 π. Χ.) και τον περιηγητή Πausανία (το 170 μ.Χ.) οι οποίοι μας δίνουν τις πρώτες ιστορικές μαρτυρίες. Ο Πausανίας αναφέρει την ύπαρξη στο Ασωπό ναού των Ρωμαίων Αυτοκρατόρων. Υπάρχουν όμως και άλλα στοιχεία που μιλούν για τις πόλεις αυτές. Έχουν διασωθεί σειρά από επιγραφές και πολλά νομίσματα των πόλεων αυτών

Ο αρχαίος Ασωπός

- Οι αρχαιολόγοι από τις μαρτυρίες και τα πειστήρια που έχουν σωθεί έχουν συγκλίνει στην άποψη ότι ο αρχαίος Ασωπός ταυτίζεται με τον αρχαιολογικό χώρο της Πλύτρας και τη βυθισμένη πολιτεία.
- Η πρόοδος και η ανάπτυξη της περιοχής συνεχίστηκε και κατά τα πρώτα Βυζαντινά χρόνια. Σώζονται κτίσματα βυζαντινής εποχής.
- Ένας απρόβλεπτος όμως παράγοντας οδηγεί σε ολοκληρωτική καταστροφή και υποβάθμιση της περιοχής. Το 375 μ.Χ. ένας ισχυρότατος σεισμός συνταράζει τη Νότια Πελοπόννησο πλήττοντας περισσότερο τα παράλια του Λακωνικού Κόλπου.
- Πολλές πόλεις ισοπεδώθηκαν και οι παράλιες καταβυθίστηκαν. Σήμερα εντοπίζονται στο βυθό, σε βάθος επτά μέτρων και μέχρι τριακόσια μέτρα από την ακτή ,τα ερείπια της αρχαίας πόλης.
- Οι κάτοικοι που διασώθηκαν ,από το φόβο μιας επανάληψης της καταστροφής ,εγκατέλειψαν τα παράλια και εγκαταστάθηκαν σε οικισμούς βορειότερα. Έτσι η περιοχή της Πλύτρας ερήμωσε.

Ο αρχαίος Ασωπός

Ο αρχαίος Ασωπός

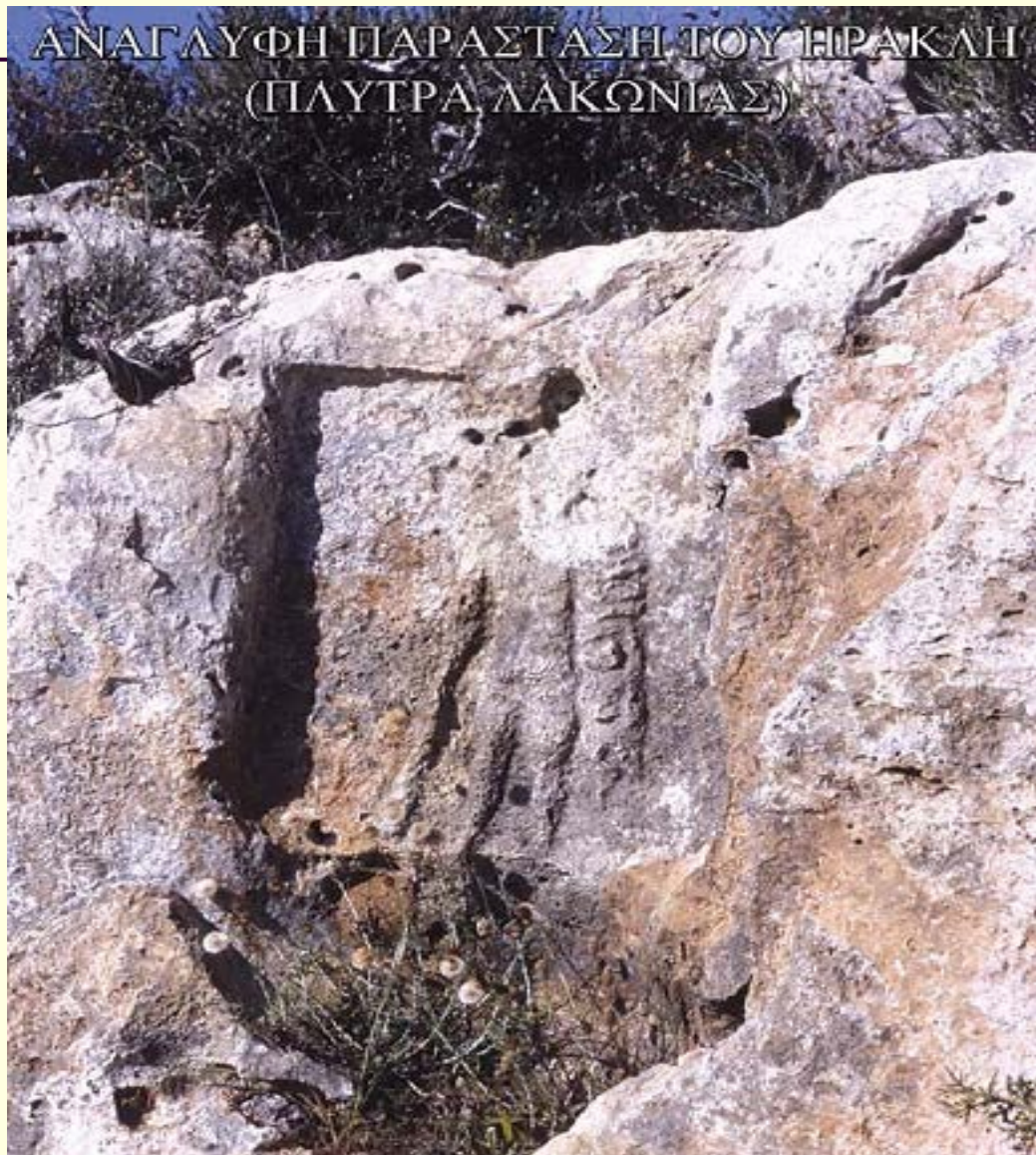
ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο αρχαίος Ασωπός

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο Ηρακλής – ανάγλυφη παράσταση

Ο αρχαίος Ασωπός

Ο αρχαίος Ασωπός

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Ο αρχαίος Ασωπός - Τα ψηφιδωτά

«Ασωπιταν» από αγγείο
που βρέθηκε στον αρχαιολογικό χώρο

Η βυθισμένη πολιτεία

Η βυθισμένη πολιτεία

Η βυθισμένη πολιτεία

Τα προγράμμάτα μας στην Πλύτρα

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

- Το πρώτο απευθύνεται σε μαθητές Γ, Δ, Ε, ΣΤ Δημοτικού και στο Γυμνάσιο. Η μέθοδος που ακολουθούμε είναι το Περιβαλλοντικό μονοπάτι και οι συνεντεύξεις.
- Ξεκινάμε από τη μεγάλη παραλία. Αρχίζουμε με τον χωρισμό των ομάδων και παιχνίδια συνοχής της ομάδας.
- Στη συνέχεια προσανατολιζόμαστε και αναφερόμαστε στους ανέμους. Εκεί αναφερόμαστε στα οικοσυστήματα το παράκτιο και το θαλάσσιο.
- Με βιωματικές δραστηριότητες τα παιδιά συνειδητοποιούν τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των μελών του οικοσυστήματος.

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Εάν φυσά ο άνεμος, με τη βοήθεια ανεμοδείκτη τον αναγνωρίζουμε και τον σημειώνουμε στο ανεμολόγιο που έχει δοθεί

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Στη συνέχεια επισκεπτόμαστε το λιμάνι, όπου βρίσκουμε τους ψαράδες και βλέπουμε την «ψαριά» τους.

Εκεί αναφερόμαστε στους τρόπους αλιείας και τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν με τους ψαράδες και να λύσουν τις απορίες τους.

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

- Μετά από το λιμάνι επισκεπτόμαστε τη βυθισμένη πολιτεία, όπου εξερευνούν τα απομεινάρια μιας άλλης εποχής. Αναφερόμαστε στον καταστροφικό σεισμό και την καταβύθιση της πόλης.
- Μετά επιστρέφουμε στο χώρο κοντά στο λιμάνι και εκεί, εάν έχουμε χρόνο, κάνουμε ένα θεατρικό δρώμενο με θέμα τη ρύπανση της θάλασσας και τις επιπτώσεις της.

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Πλύτρα: «Ένας παραθαλάσσιος οικισμός δίπλα... σε μια βυθισμένη πολιτεία»

Θεατρικό Παιχνίδι

Θεατρικό Παιχνίδι

ΚΠΕ ΜΟΛΑΩΝ

ΚΠΕ ΜΟΛΛΩΝ

Ευχαριστούμε

Βιβλιογραφία

Οι πληροφορίες μας προέρχονται από τα βιβλία:

- «Πλύτρα και Καραβοστάσι»
της Ματίνας Βλαχάκη – Πρώια
και
- «Η Μονεμβάσια και η ενδοχώρα της» ΤΟΜΟΣ Β
του Γ. Κουτσογιαννόπουλου
- Υλικό του ΚΠΕ Μολάων